

Slutrapport, DEM-projekt

Når et projekt med medfinansiering fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses Decentrale Erhvervsfremmemidler (DEM) afsluttes, er det vigtigt at få beskrevet projektets vigtigste resultater og samlet op på de gode – og eventuelt mindre gode – erfaringer, der er indhøstet undervejs. Erfaringerne skal bruges til læring og input til at skabe endnu bedre og mere effektfulde projekter i fremtiden.

Projektets resultater og erfaringer skal beskrives af den kontraktansvarlige partner i den såkaldte **slutrapport**, der skal afleveres til Sekretariatet for Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse samtidig med det afsluttende regnskab for projektet.

NB: Hvis projektet slutevalueres af Sekretariatet for Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses evaluator, vil denne evalueringsrapport erstatte slutrapporten. Den kontraktansvarlige partner kan i så fald vælge at udarbejde sin egen slutrapport, men det er ikke noget krav.

Hvis projektet derimod ikke slutevalueres af Sekretariatet for Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses evaluator, skal den kontraktansvarlige partner sørge for at få udarbejdet slutrapporten.

Slutrapporten skal udfyldes i den nedenstående skabelon for at sikre sammenlignelighed på tværs af projekter.

Slutrapporten vil blive offentliggjort på [Sekretariatet for Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses hjemmeside](#).

Slutrapporten skal derfor skrives, så den kan læses og forstås af personer uden forudgående kendskab til projektet. Skriv gerne i et kort, klart og aktivt sprog. Og brug gerne underoverskrifter og punktopstillinger, som gør teksten overskuelig og læsevenlig.

Hvis projektet er evalueret af en ekstern evaluator, som projektet selv har udvalgt, kan resultaterne fra denne evaluering med fordel indarbejdes i slutrapporten.

Sekretariatet for Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, juni 2021

Skabelon for slutrapport (max 10 sider)

Stamdata om projektet

Ud for "journalnummer" skrives projektets journalnummer hos Sekretariatet for Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse.

De samlede projektudgifter og medfinansieringen skal matche det endelige projektregnskab. Hvis den kontraktansvarlige partner er i tvivl om medfinansieringen, bedes man kontakte Sekretariatet for Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse. Alle beløb bedes oplyst i hele kr.

Projekttitel:

Grøn mobilitet til og i Nationalpark Kongernes Nordsjælland

Journalnummer: TUR-21-0093

Projektperiode: 01.11.2021 – 30.11.2024

Samlede projektudgifter (kr.): 2.950.000

Medfinansiering fra DEM-midler (kr.): 1.475.000

1. Projektets formål og vigtigste partnere

Her beskrives kortfattet projektets formål, inkl. målgruppe. Herudover beskrives hvilke partnere (erhvervsfremmeaktører, uddannelses- og videninstitutioner, virksomheder mv.), der har bidraget til at gennemføre projektet, og hvilke roller partnerne hver især har udfyldt i projektet.

Projektets fokus er at skabe nem og grøn adgang til oplevelser i Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

1. Dette skal ske via etablering af en række mobilitetshubs, hvorfra gæster har nem adgang til cykelservicestationer og ruteinspiration i og omkring Nationalparken
2. Der udvikles tematiserede turforslag for cyklister og vandrere for at understøtte den oplevelsesudvikling, der allerede sker i Nationalparken.
3. Der tages første skridt til at udvikle fremtidens rekreative signaturoplevelse i Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

Målgruppen for indsatsen – danske og udenlandske gæster som besøger Nationalparken gerne via den offentlige trafik

Øget synlighed på de kommercielle aktører i geografien, hvor natur- og outdooroplevelser på cykel eller vandring kobles sammen med kommercielle aktiviteter – (spisning, shopping, attraktioner etc.)

Partnere – deltagere i Styregruppen

Nationalpark Kongernes Nordsjælland: Medudvikler af flere af cykel og vandreruterne samt tryksikring af produkter i Nationalpark Kongernes Nordsjælland. Nationalparken får det fremtidige ansvar og vedligeholde af de enkelte hubs.

Helsingør kommune: Bindeled mellem embedsværket og VisitNordsjælland samt myndighed når det gælder endelig godkendelse af de enkelte hubs.

Halsnæs kommune: Bindeled mellem embedsværket og VisitNordsjælland samt myndighed når det gælder endelig godkendelse af de enkelte hubs.

Fredensborg kommune: Bindeled mellem embedsværket og VisitNordsjælland samt myndighed når det gælder endelig godkendelse af de enkelte hubs.

Hillerød kommune: Bindeled mellem embedsværket og VisitNordsjælland samt myndighed når det gælder endelig godkendelse af de enkelte hubs.

Gribskov kommune: Bindeled mellem embedsværket og VisitNordsjælland samt myndighed når det gælder endelig godkendelse af de enkelte hubs.

Naturstyrelsen Nordsjælland – information og rådgivning i forbindelse med placering af cykelhubs, cykelruter og vandreture

Dansk Kyst og Naturturisme – Sparring til landets øvrige cykeltiltag

Destination Fjordlandet Sparring – Erfaringsudveksling – to cykelprojekter – 2 nabodestinationer – og vi har ligeledes udviklet en rute som går på tværs af de to destinationer

Dansk Cykelturisme - Konsulent – faglig projektleder – og eksperter indenfor udvikling af cykelturisme i Danmark

2. Projektets vigtigste resultater/effekter

Her beskrives kort de vigtigste aktiviteter, som har været gennemført i projektet, de skabte output samt resultater/effekter. Med hensyn til resultater/effekter beskrives både de allerede skabte resultater/effekter og de resultater/effekter, som forventes at indtræffe, efter projektet er afsluttet.

Beskrivelsen af projektets aktiviteter, output og resultater/effekter skal tage udgangspunkt i den endelige ansøgning og det output- og effektskema, som den kontraktansvarlige partner afleverer til Sekretariatet for Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse i forbindelse med projektets afslutning. Det er ikke nødvendigt at omtale alle indikatorer. Dog skal antal deltagende virksomheder/personer samt resultat-/effektindikatorer altid omtales. Vigtige resultater, som ikke er målt med indikatorer, bør også omtales.

1. Etablering af Mobilitetshubs

- 11 mobilitetshubs er etableret i Nationalpark Kongernes Nordsjælland, primært ved togstationer.
- 4 hubs er blevet indviet med offentlige arrangementer og positiv omtale.
- Projektets økonomi har givet mulighed for etablering af 4 hubs i geografien, men projektet har vist sit værd ved at vi har fundet ekstern finansiering via LAG-puljen til yderligere etablering af 7 hubs.
- Partnerskabsaftale med Nationalpark Kongernes Nordsjælland som overtager vedligeholdelsen af hubs.

2. Udvikling af Tematiserede Cykel- og Vandreruter

- 30 ruter er udviklet med digitale kort på tre sprog (dansk, engelsk, tysk).
- Mere end 12.000 downloads af rute-PDF'er i 2024.
- Fokus på kommercielle aktører i området, hvor 100 aktører er blevet inkluderet i som stop på de forskellige ruter. Der er ligeledes tilgået information til 100 turismeaktører om, hvordan de bedst modtager cyklister og vandrere.

3. Signaturoplevelse ved Søborg Sø

- Skitse og undersøgelse for signaturoplevelse udarbejdet.
- Forundersøgelse finansieret gennem fondsmidler.
- Gribskov Kommune har ansvaret for den kommende fremdrift, hvor VisitNordsjælland deltager i taget i styregruppen.

4. Cykeludlejning og Infrastruktur

- Cykeludlejning ved hubs viste sig at være en udfordring, men der er etableret partnerskab mellem kommunerne med Donkey Republic i Hillerød og Helsingør.
- Alle cykeludlejere i området er blevet informeret om mobilitetshubs samt de tematiserede ruter og har nu mulighed for at stille udlejningscykler i de enkelte hubs
- Det nordsjællandske turismeerhverv kan informere deres kunder om oplevelser på de udviklede ruter – enten ved at udlevere de udviklede pdf'er inkl. Cykelkort til deres gæster eller lægge dem på deres eget website.
- Infotavler og servicefunktioner som cykelservicestationer, borde og bænkesæt og el-ladestander er etableret.

5. Politisk og Kommerciel Forankring

- Projektet har skabt stor interesse, hvilket har resulteret i ekstra finansiering fra LAG-midler til 7 yderligere hubs i Halsnæs og Gribskov kommuner.
- En privatrejet fond har givet midler til at arbejde videre med den udviklede signaturoplevelse
- Projektet er blevet præsenteret på politiske møder og turismekonferencer.

Effekter af Projektet

- Øget Turisme og Længere besøgstid

- Undersøgelser viste at cykelleje øgede besøgstiden fra 1 til 4 timer.
- Flere turister har fået nem adgang til naturoplevelser via cykel- og vandreruter.

- **Bæredygtig Transport og Infrastruktur**
 - Fokus på grøn mobilitet gennem cykelinfrastruktur og kobling til offentlig transport.
 - Mobilitetshubs er blevet en central del af turismeudviklingen i området.
- **Øget Samarbejde på Tværs af Aktører**
 - Kommuner, nationalparker, turistorganisationer har arbejdet sammen om implementeringen.
 - Partnerskabsaftaler sikrer langsigtet vedligeholdelse af hubs og ruter.
- **Styrket Lokalt Erhvervsliv**
 - Kommercielle aktører er aktivt inddraget via turforslag og opfordringer til at tiltrække cyklister og vandrere.
 - Cyklister og vandrere ledes til lokale attraktioner og overnatningsmuligheder.

Samlet set har projektet skabt en stærk platform for bæredygtig turisme og mobilitet i Nationalpark Kongernes Nordsjælland, med konkrete fysiske resultater og en klar plan for videre forankring.

3. Erfaringer og læring

Her beskrives de vigtigste erfaringer og læring, som den kontraktansvarlige partner og de øvrige partnere bag projektet har gjort sig, og som man bør holde sig for øje, hvis man skal gennemføre lignende projekter i fremtiden. De mindre gode erfaringer kan være mindst lige så vigtige at få beskrevet som de gode.

Fokus skal være på, om projektets effektkæde (årsags-virkningssammenhænge) hang sammen som ventet, dvs. førte de gennemførte aktiviteter til de forventede output og effekter? Hvis de gennemførte aktiviteter ikke førte til de forventede output og effekter, skyldtes det så, at en eller flere af de kritiske forudsætninger bag projektets effektkæde ikke holdt stik, eller var der tale om uforudsete udefrakommende faktorer (fx en økonomisk lavkonjunktur)?

Var nogle aktiviteter særligt succesfulde? Var der aktiviteter, som man ville udelade, tilføje eller gribe anderledes an, hvis man skulle gentage projektet?

Hvis projektet er evalueret, eller der er foretaget anden form for videnopsamling, kan dette med fordel indarbejdes i slutrapporten.

Her er en oversigt over de vigtigste **erfaringer og læring** fra projektet – både de gode og de udfordrende aspekter, som kan være værdifulde for fremtidige lignende projekter:

Gode Erfaringer

1. **Stærkt tværgående samarbejde**
 - Samarbejdet mellem kommuner, nationalparker, turistorganisationer og private aktører har været afgørende for projektets succes.
 - Partnerskabsaftaler, særligt med Nationalpark Kongernes Nordsjælland, har sikret vedligeholdelse af mobilitetshubs og ruter.
 - God koordinering og kommunikation har været nøglen til at få projektet implementeret på tværs af flere kommuner.
2. **Kobling til offentlig transport er essentiel**
 - Placeringen af mobilitetshubs ved togstationer har vist sig at være en rigtig god strategi.
 - Hubsene gør det lettere for turister at kombinere offentlig transport med cykling, hvilket understøtter en bæredygtig turismeudvikling.
3. **Turismeudvikling med fokus på bæredygtighed virker**
 - Projektets fokus på grøn mobilitet har resulteret i øget brug af cykel- og vandreruter.
 - Tematiserede ruter har skabt værdi for både turister og lokale virksomheder, der nu er en del af ruteoplevelsen.
4. **Langsigtet finansiering kan sikres gennem fonde og puljer**
 - Selvom det oprindelige budget kun dækkede etablering af få hubs, blev der opnået ekstra midler via LAG-puljer til etablering af 7 yderligere hubs i Halsnæs og Gribskov.
 - Projektet har demonstreret, at det er muligt at tiltrække ekstern finansiering, hvis der er en solid projektplan og engagement fra relevante aktører.
5. **Digitale kort og turforslag har stor efterspørgsel**
 - De 30 cykel- og vandreruter, som blev udviklet, har været en stor succes, med over 12.000 downloads af PDF-materiale.
 - Dette bekræfter, at digitale ressourcer er en vigtig del af turismeudviklingen og bør prioriteres i lignende projekter.

Udfordringer og Læring

1. **Cykeludlejning viste sig at være en stor udfordring**
 - Mange cykeludlejere ønskede ikke at investere i cykler til hubs, men var villige til at deltage i driftssamarbejder.

○ Kommuner kunne ikke finansiere cykler pga. kommunalfuldmagten. ○ Fremtidige projekter bør sikre en solid finansieringsmodel for cykler, evt. via private investorer eller fonde. 2. Tidskrævende og komplekse tilladelser til etablering af mobilitetshubs ○ Det tog længere tid end forventet at få tilladelser fra Lokalbussen og kommunerne til at placere hubs. ○ Projekter af denne type bør fra start have en juridisk/administrativ strategi for at håndtere tilladelser hurtigere. 3. Ejerskab og vedligeholdelse af mobilitetshubs var en udfordring ○ Det var uklart, hvem der skulle have det fremtidige ansvar for vedligeholdelse. ○ Det tog tid at få indgået en aftale med Nationalpark Kongernes Nordsjælland om vedligeholdelse. ○ Fremtidige projekter bør tidligt definere en bæredygtig driftsmodel, så der ikke opstår usikkerhed efter projektets afslutning. 4. Turisternes adfærd var anderledes end forventet ○ Data fra pop-up cykeludlejning viste, at primært udenlandske turister benyttede tilbuddet – og at de ikke planlagde det på forhånd. ○ Dette kan indikere et behov for bedre markedsføring og synlighed af tilbuddene før turisternes ankomst. 5. Mangel på tradition for fysisk infrastruktur hos DMO'er ○ VisitNordsjælland og lignende organisationer har ikke tradition for at eje og vedligeholde fysiske installationer, hvilket skabte udfordringer. ○ Det bør i fremtidige projekter overvejes, om ansvaret for fysiske infrastrukturer bør placeres hos andre parter fra start.	Konklusion: Hvad bør man tage med videre? • Tidlig planlægning af drift og vedligeholdelse af infrastrukturer er afgørende for at undgå uafklarede ansvarsområder senere. • Cykeludlejning kræver en bæredygtig finansieringsmodel, da private aktører ikke nødvendigvis ønsker at investere. • Tilladelser kan tage længere tid end forventet, så det er vigtigt at gå i dialog med myndigheder tidligt i processen. • Kobling til offentlig transport er vigtig, da dette sikrer nem adgang til naturoplevelser. • Digitale turforslag er en vigtig faktor, og digitale ressourcer bør prioriteres i fremtidige projekter. Denne viden kan hjælpe med at gøre fremtidige lignende projekter mere effektive og succesfulde.
--	--

4. Forankring/videreførelse efter projektperioden

Her beskrives, hvordan projektets resultater videreføres og videreudvikles, når tilskuddet udløber, og hvilke konkrete tiltag der er gjort for at forankre projektets erfaringer og resultater.

4. Forankring/videreførelse efter projektperioden

Videreførelse og Videreudvikling af Projektets Resultater efter Tilskudsudløb

Når projektets tilskud udløber, er der allerede implementeret flere strategier og konkrete tiltag for at sikre en **varig forankring** af projektets erfaringer og resultater. Disse tiltag sikrer, at projektets effekt fortsætter med at skabe værdi for turister, lokalbefolkningen og erhvervslivet i Nationalpark Kongernes Nordsjælland.

1. Forankring af Mobilitetshubs og Vedligeholdelse

Partnerskabsaftale med Nationalpark Kongernes Nordsjælland:

- En af de største udfordringer var at finde en langsigtet ejer af mobilitetshubs.
- Der er nu indgået en partnerskabsaftale med Nationalpark Kongernes Nordsjælland, som overtager vedligeholdelsen af infotavler, cykelservicestationer og andet udstyr ved hubs.
- VisitNordsjælland vil fortsat finansiere opdatering af infotavler ved ændringer i ruter og information.
- VisitNordsjælland har ansvaret for opdatering af de digitale ruter

Kommunal støtte til hubs:

- Kommunerne har været involveret i udvælgelsen og etableringen af hubs, hvilket sikrer lokal forankring.
- Selvom kommunerne ikke har finansieret cykler, har de bidraget med arealer og tilladelser, hvilket øger sandsynligheden for fortsat støtte i fremtiden.

Ekstra finansiering gennem LAG-puljen:

- Gennem midler fra LAG Halsnæs og Gribskov er der etableret 7 ekstra mobilitetshubs, som kører uden for det oprindelige projekt.
- Dette viser, at projektet har skabt stor opbakning og har været i stand til at tiltrække ekstern finansiering.

2. Videreudvikling af Cykel- og Vandreruter

30 ruter tilgængelige online – med opdateringsplan:

- Alle ruter ligger nu tilgængelige på VisitNordsjællands hjemmeside på tre sprog (dansk, engelsk og tysk).
- Der er udviklet en PDF-løsning, hvor turister og lokale kan downloade kort og turbeskrivelser.
- Over **12.000 downloads** i 2024 viser stor efterspørgsel.

Integration af ruter i lokale turismestrategier:

- Ruterne er udviklet i samarbejde med både kommuner og private turismeaktører, hvilket sikrer, at de fortsat vil blive brugt og markedsført i fremtiden.
- Turistaktører herunder overnatningssteder i området har modtaget information om ruterne, så de kan inspirere deres gæster til at bruge dem.

Fokus på kommercielle aktører:

- 100 turismeaktører har modtaget information om, hvordan de bedst tiltrækker cykel- og vandreturister.
- Dette skaber en forankring i det lokale erhvervsliv, som selv har en interesse i at videreføre initiativet.

4. Signaturoplevelsen ved Søborg Sø – Fra Projekt til Realisering

Forundersøgelse gennemført og finansieret via fondsmidler:

- Projektet har fået eksterne fondsmidler til at gennemføre en forundersøgelse af signaturoplevelsen.
- Undersøgelsen har identificeret den bedst egnede placering af oplevelsen.

Gribskov Kommune tager ejerskab:

- Gribskov Kommune har taget initiativ til en styregruppe med Naturstyrelsen, Nationalpark Kongernes Nordsjælland og VisitNordsjælland.
- Gruppen skal beslutte, om signaturoplevelsen skal realiseres, og hvordan finansiering og drift kan sikres.
- Dette viser, at projektets idé har skabt værdi og interesse langt ud over projektperioden.

4. Læring og Vidensdeling for Fremtidige Projekter

Politisk og strategisk forankring:

- Projektet er blevet præsenteret på flere politiske møder og turismekonferencer, hvilket har givet det en bredere opbakning.

Dokumentation og vidensdeling:

- Erfaringerne fra projektet er blevet dokumenteret og vil kunne bruges som en best practice-model for lignende initiativer i andre nationalparker og turistområder.
- Der er identificeret både succeser og udfordringer, hvilket giver værdifuld læring for fremtidige projekter.

5. Finansieringsmuligheder for Fremtidig Drift

Partnerskaber med private aktører:

- Selv om cykeludlejning ikke kunne etableres som planlagt, har projektet skabt bevidsthed blandt lokale cykeludlejere.
- Private udlejere har mulighed for at benytte mobilitetshubs som base, hvilket kan føre til fremtidige samarbejder.

Mulighed for fremtidige fondsansøgninger:

- Projektet har vist, at det kan tiltrække ekstern finansiering (LAG-midler, fondsmidler til signaturoplevelse).
- Fremtidige fondsansøgninger kan bruges til videreudvikling af ruter, faciliteter og markedsføring.

Konklusion: Hvordan projektet lever videre

- Fysiske infrastrukturer (mobilitetshubs) er sikret gennem partnerskabsaftale om vedligehold med Nationalpark Kongernes Nordsjælland.
- Fortsat samarbejde med Nationalpark Kongernes Nordsjælland og VisitNordsjælland om fortsat udvikling af tematiserede ruter
- Cykel- og vandreruter er digitalt tilgængelige og integreret i lokale turismestrategier. Signaturoplevelsen ved Søborg Sø har opnået fondsstøtte og bliver nu vurderet af en ny styregruppe.
Projektets erfaringer er dokumenteret og kan bruges som model for lignende initiativer.

Projektet har skabt en langtidsholdbar effekt, hvor resultaterne ikke kun bliver bevaret, men også videreudviklet gennem nye partnerskaber og eksterne finansieringsmuligheder.

Den/de tegningsberettigede for den kontraktansvarlige partner¹:

For- og efternavn	Dato og underskrift

¹ Hvis du har en bemyndigelse fra den tegningsberettigede til at underskrive perioderegnskaber, kan du også underskrive slutrapporten.